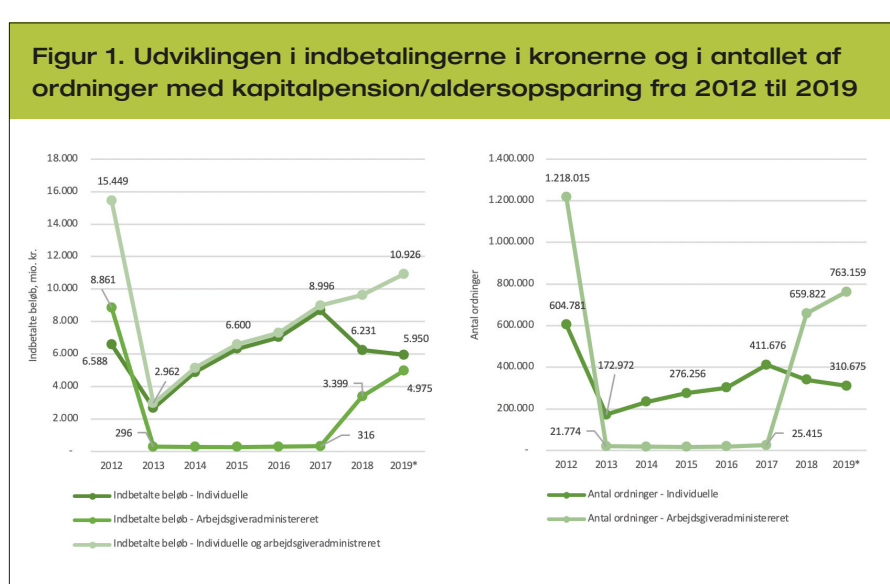

Aldersopsparingens popularitet vokser – men indbetalingerne er små

Da aldersopsparingen blev indført som en afløser for kapitalpensionen i 2013, faldt indbetalingerne til denne type pension voldsomt - til 19 pct. af niveauet i 2012. Siden er tilslutningen til ordningen vokset støt år for år, og i 2019 nåede indbetalingerne op på 10,9 mia. kr. – svarende til 71 pct. af niveauet i 2012. Stigningen i de senere år har dog været drevet af store modsatrettede effekter: langt flere indbetaler, men i gennemsnit indbetaler de noget lavere beløb end tidligere. Denne udvikling hænger sammen med en skattereform i 2018, som indførte en begrænsning på, hvor meget man må indbetale til aldersopsparing. Det viser en ny analyse fra ATP.

I 2013 blev kapitalpensionsordningen erstattet af aldersopsparing. De to ordninger har to ting til fælles: at pensionen udbetales som et engangsbetøb når man går på pension og, at udbetalingen ikke modregnes i andre offentlige pensioner. Forskellen på de "gamle" kapitalpensioner og de "nye" aldersopsparinger ligger i beskattningen. Kapitalpensionen beskattes ved udbetalingen, mens aldersopsparing beskattes ved indbetalingen. Skiftet fra kapitalpensioner til aldersopsparinger betyder således, at beskattningen fremrykkes til indbetalingstidspunktet. Efter indførelsen af aldersopsparin-

Note: Venstre side af figuren viser hvor meget der blev indbetalt i 2018-kroner fra 2012-2019 til kapitalpension/aldersopsparing (bruttoficeret). Aldersopsparing afløste kapitalpensioner i 2013. Højre side af figuren viser udviklingen i antallet af ordninger med indbetalinger til kapitalpension/aldersopsparing fra 2012 til 2019. Antal ordninger er ikke lagt sammen, da det kan være den samme person der har flere ordninger.

Kilde: Egne beregninger på data fra Danmarks Statistik og Forsikring & Pension 2020

gen faldt indbetalingerne til denne type ordning markant – se figur 1.

Figuren viser, at der skete et markant fald i indbetalingerne fra 2012 til 2013 – fra 15,5 mia. kr. til 3 mia. kr. - da man udskiftede kapitalpensionen med aldersopsparingen. Der skete et markant fald både i de arbejdsgiveradministrerede ordninger (søjle 2) og i de individuelle ordnin-

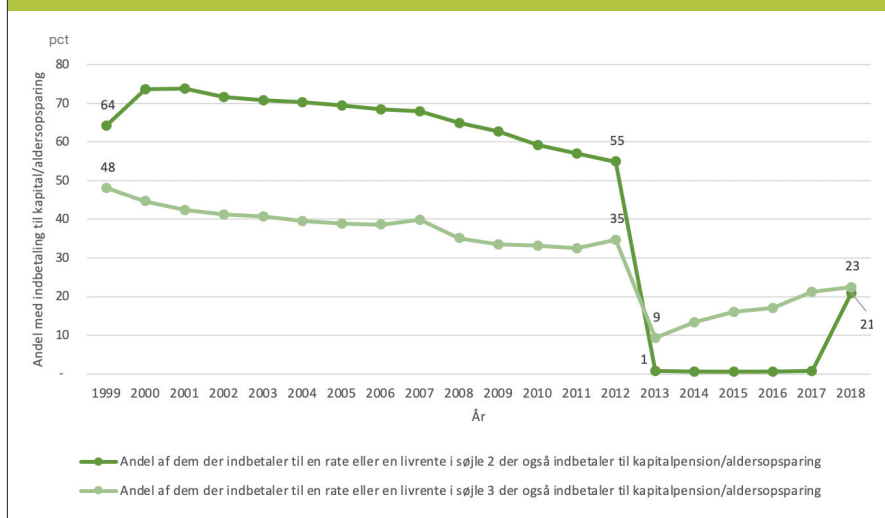
ger (søjle 3). Det største fald skete dog i de arbejdsgiveradministrerede ordninger, hvor indbetalingerne faldt fra 8,9 mia. kr. til 296 mio. kr. samtidig med at antallet af ordninger, der blev indbetalt til, faldt fra godt 1,2 mio. ordninger til 21.774 ordninger. De facto betød det således, at aldersopsparing nærmest forsvandt i arbejdsgiveradministrerede ordninger frem til og med 2017.

► I 2017 til 2018 blev indbetalingsloftet til alderspension sænket for at undgå, at for mange ville udnytte det eksisterende indbetalingsloft på 29.000 kr. (efter skat), og derigennem få en mildere beskatning af deres pensionsopsparing, fordi udbetalinger fra kapitalpensioner og aldersopsparing ikke modregnes i andre offentlige pensioner ligesom udbetalinger fra ratepensioner og livsvarige ydelser gør. For personer, der havde mere end fem år til folkepensionen, blev loftet reduceret fra 29.000 kr. til 5.000 kr., og for personer der havde fem år eller mindre til folkepensionen, blev loftet hævet til 50.000 kr. Set over et helt indbetalingsforløb betød ændringen, at man fremover kun kunne indbetale omkring 1/3, af hvad man tidligere havde kunnet.

Selvom man reducerede indbetalingsmuligheden til aldersopsparing så kraftigt, ønskede man til gengæld fra politisk side, at så mange som muligt fremover ville udnytte de nye indbetalingsgrænser, så indbetaleren kunne få glæde af den lavere beskatning, der er karakteristisk for aldersopsparingen sammenholdt med ratepensioner og livrenter. En udnyttelse af de nye lofter blev således en del af løsningen på det såkaldte samspilsproblem (en høj sammensat marginalbeskatning). En anden fordel ved aldersopsparingen frem for ratepensionen og livrenten er, at man selv kan bestemme, hvornår pengene skal udbetales efter pensionsalderen.

Ønsket fra politisk side om, at aldersopsparing med de nye lavere indbetalingslofter gerne skulle være en mere fast del af pensionsindbetalingerne, ser ud til i højere grad at være blevet til praksis fra 2018. Fra 2017 til 2018 steg antallet af arbejdsgiveradministrerede ordninger fra 25.415 ordninger til 659.822 ordninger, og stigningen fortsatte i 2019 til 763.159 ordninger. Der er dog stadig et stykke vej til de 1.218.015 kapitalpensionsordninger,

Figur 2. Andele af de, der indbetaler til en ratepension eller en livrente, som også indbetaler til en kapitalpension/aldersopsparing – 1999-2018

Note: Figuren viser andelen af de der inden for søjle 2 og søjle 3, som indbetalte til en ratepension eller en livrente, og som også indbetalte til en kapitalpension/aldersopsparing i samme søjle.

Kilde: Danmarks Statistik og ATP, 2020

der blev indbetalt til i 2012, og man skal her huske, at antallet af individuelle ordninger med kapitalpension/aldersopsparing også faldt kraftigt fra 2012 og frem til i dag – fra 604.781 til 310.675 ordninger.

Hvor mange i henholdsvis søjle 2 og 3 gør brug af aldersopsparing?

En måde at se, hvor mange der udnytter muligheden for at indbetale til en aldersopsparing – og dermed potentielt opnå en lavere marginalsat - er ved at beregne, hvor stor en andel af dem, der indbetalte til en livrente eller en ratepension i hhv. søjle 2 og 3, der også indbetalte til en aldersopsparing i samme søjle. En sådan opgørelse ses i figur 2.

Af figuren fremgår det, at før man erstattede kapitalpensionen med aldersopsparing, var der en noget større andel, der indbetalte til en kapitalpension – mellem 55-64 pct. i arbejdsmarkedspensionerne (søjle 2) og mellem 35-48 pct. i individuelle ordninger (søjle 3). Efter indførelsen af

aldersopsparing faldt andelen til et markant lavere niveau (hhv. 1 pct. (søjle 2) og 9 pct. (søjle 3)). Selvom der skete en stor stigning i andelen i 2018 (til hhv. 21 pct. og 23 pct.) med de nye lofter samt anbefalingen om at udbrede ordningen, så var andelen stadig noget lavere, end den var da man kunne indbetale til kapitalpensionen. Status er med andre ord, at mange den dag i dag stadig ikke benytter sig af ordningen, selvom de fleste vil kunne få en lavere beskatning ved at indbetale til aldersopsparing.

Det skal dog bemærkes, at ikke alle vil have fordel af at indbetale til en aldersopsparing, fordi indbetalingerne ikke er fradragsberettigede og dermed ikke kan fratrækkes i topskatten, som det gælder ved ratepensioner og livrenter. Det manglende fradrag (pga. beskatning her og nu) kan også gøre, at man modregnes lidt mere i sine sociale ydelser. Ligeledes kan der være nogle tekniske udfordringer forbundet med at gøre aldersopspara- ►

- ▶ ring til et standardelement af pensionen, fordi beskatningen for personer i parforhold er afhængig af partnerens indkomster. Det kan gøre det vanskeligt at udregne det eksakte beløb, der skal indbetales før skat, da pensionselskabet ikke nødvendigvis har kendskab til partnerens indkomst.

Sådan har vi regnet

Indbetalingerne til aldersopsparing er i opgørelserne bruttificeret vha. en skattesats på 38 pct., og derudover er alle indbetalinger løftet til 2018 kroner vha. prisindekset.

Tallene i figur 1 findes til og med 2019, fordi de er baseret på makroopgørelser fra Forsikring & Pension, mens tallene i figur 2 "kun" går frem til 2018, da det er det nyeste indkomstår der er tilgængelig på individniveau på forskermaskinerne.

Samlede pensionsindbetalinger:

<https://www.forsikringogpension.dk/statistik/samlede-pensionsindbetalinger/>

Aftale om lavere skat på arbejdsindkomst og større fradrag for pensionsindbetalinger, februar 2018:

<https://www.regeringen.dk/media/4816/afale-om-lavere-skat-paa-arbejdsindkomst-og-stoerre-fradrag-for-pensionsindbetalinger.pdf>